

Naruszenie nadrzędnych zasad finansów publicznych, tj. jawności oraz celowości i oszczędności wydatków, w gospodarce finansowej Funduszu Sprawiedliwości – to jeden z wniosków sformułowanych po kontroli przeprowadzonej przez NIK. Co jeszcze wykazała Izba?

Powyższa kontrola była pierwszym kompleksowym badaniem funkcjonowania Funduszu Sprawiedliwości, przeprowadzonym od momentu wejścia w życie, w drugiej połowie 2017 r., zmian legislacyjnych modyfikujących w zasadniczy sposób zasady gospodarki finansowej tego Funduszu.

NIK oceniła negatywnie działania Dysponenta Funduszu w zakresie zapewnienia właściwych uwarunkowań prawnych i organizacyjnych funkcjonowania Funduszu Sprawiedliwości, a także sposób wykorzystania będących w jego dyspozycji środków publicznych.

Ustalono, że przyjęta w sierpniu 2017 r. nowelizacja przepisów Kodeksu karnego wykonawczego oraz wydane we wrześniu tego roku przez Ministra Sprawiedliwości rozporządzenie w sprawie Funduszu skutkowało w praktyce ustanowieniem otwartego, niezdefiniowanego w jednoznaczny sposób katalogu zadań Funduszu Sprawiedliwości. Powstała w ten sposób możliwość finansowania z jego środków nieograniczonej kategorii działań, nawiązujących choćby w marginalnym stopniu do niedookreślonych celów Funduszu, takich jak: przeciwdziałanie przestępczości; wsparcie i rozwój systemu pomocy pokrzywdzonym przestępstwem, pomocy postpenitencjarnej i przeciwdziałania przyczynom przestępczości; realizacja ustawowych zadań jednostek sektora finansów publicznych związanych z ochroną interesów osób pokrzywdzonych przestępstwem, a także wykrywaniem i zapobieganiem przestępczości.

W przypadku Funduszu Sprawiedliwości, zamiast realizacji specyficznych (suplementarnych wobec budżetu państwa) funkcji publicznych, wspierano w szerokim zakresie (dublowano) zadania finansowane z różnych części budżetowych, a nawet innych funduszy celowych. Oznaczało to w praktyce, że w badanym okresie Fundusz Sprawiedliwości stracił charakter funduszu celowego.

Brak ograniczeń prawnych dotyczył również mechanizmów wyboru podmiotów będących beneficjentami Funduszu.

NIK oceniła negatywnie działania Ministra Sprawiedliwości w zakresie realizacji umów dotacji na powierzanie zadań Funduszu. Przedstawiona ocena wynikała w szczególności z regularnego dotowania przedsięwzięć niemających w praktyce żadnego lub mających jedynie marginalny związek z celami Funduszu Sprawiedliwości. Wpływało to negatywnie na możliwość rzetelnej realizacji pierwotnych celów Funduszu w zakresie kompensowania skutków przestępstw i pomocy postpenitencjarnej.

Negatywna ocena NIK dotyczyła przede wszystkim zadań zleczanych przez Dysponenta w ramach wprowadzonego w 2017 r., nowego celu Funduszu, jakim jest przeciwdziałanie przyczynom przestępczości, na realizację których udzielono 25% łącznej wartości dotacji celowych (171 091,7 tys. zł). W związku z brakiem zdefiniowania tego terminu w przepisach, a także nierzetelną organizacją konkursów ofert, Dysponent finansował zadania niezwiązane z celami Funduszu oraz niemające bezpośredniego związku z tematyką przeciwdziałania przestępczości.

NIK oceniła pozytywnie fakt utworzenia przez Dysponenta, obejmującej wszystkie powiaty, sieci pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem. Pozytywne efekty budowanej sieci pomocy były

Fundusz Sprawiedliwości pod lupą NIK

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: środa, 06, październik 2021 10:24

Małgorzata Orłowska

Odsłony: 285

jednak niwelowane poprzez nierzetelną organizację konkursów ofert, które nie zapewniały optymalnego doboru podmiotów świadczących wsparcie beneficjentom.

NIK negatywnie oceniła realizację zadań Dysponenta w zakresie promowania działalności Funduszu Sprawiedliwości. W badanym okresie, zainicjowano wprawdzie działania nawiązujące m.in. do wniosków z wcześniejszych kontroli NIK, w których wskazano na zasadność zwiększenia rozpoznawalności Funduszu, a także wiedzy potencjalnych beneficjentów na temat dostępnych form pomocy. Ustalenia kontroli wykazały jednak, że działania Dysponenta w zasadniczy sposób odbiegały od faktycznej treści rekomendacji NIK.

W związku z koniecznością podjęcia wymienionych powyżej pilnych działań naprawczych, kierując się troską o stan finansów publicznych oraz dążeniem do realnej poprawy sytuacji ofiar przestępstw Prezes NIK, działając na podstawie art. 62a ustawy o NIK, powiadomił Prezesa Rady Ministrów Pana Mateusza Morawieckiego, Wiceprezesa Rady Ministrów Pana Jarosława Kaczyńskiego oraz Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego Pana Andrzeja Stróżnego o uwagach, ocenach i wnioskach sformułowanych w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Ministra Sprawiedliwości.

Z pełnym raportem można zapoznać się na stronie: www.nik.gov.pl.

Źródło: NIK